

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

§. II. De Ecclesia, vel Oratorio publico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

jam non recognosceret pro eodem: vel, si ita enormiter frangetur, ut non sit amplius capax Calicis cum Patena. Hinc non execratur præcise, quod frangatur in quatuor cornibus; imo si frangatur in duas partes, quarum singulæ caperent Calicem cum Patena. Croix num. 300. putat, singulas fervire posse pro Ara, cum non amitterent usum, & finem, adeoque nec consecrationem: idemque ait, si lapis non esset fractus, sed tantum fissus, quia fissura esset veluti vulnus, quod relinquit idem numero corpus; ideoque posse etiam scissuram glutine aliquo sanari. At, si Altare sit fixum, execratur per solam amotionem à basi; quia amittit formam, sub qua consecratum fuerat; secus, si totum simul transferatur ad alium locum Ecclesiæ, cum sic non separetur pars à parte: Suar. Croix. An vero execretur Altare per hoc præcise, quod frangatur sigillum, vel removeantur reliquiæ? Affirmant Azor. Bonac. Barb. & alii, præsertim Canonistæ, & Spor. putat, esse certum ex c. 1. de Consecr. Eccl. Negant Ab. Lug. Sot. Vasq. & alii: additque Pal. ex nullo textu constare præceptum Reliquiarum, sed tantum congruentiam, ob quam Sacerdos, dum dicit *Quorum Reliquia hic sunt*, loquitur de more, eo quod ita solet; uti, dum dicit *Dominus vobiscum* solo uno præsentem; consuetudinem tamen esse iterum consecrandi. Prior sententia videtur probabilior, juxta quam non sufficeret, si iterum reponerentur Reliquiæ; quia lapis execratus se habet, ac si nunquam esset consecratus: v. Croix n. 306. Reliqua de Altari portatili vide §. 4.

§. II.

De Ecclesia, vel Oratorio publico.

SUB gravi etiam præcipitur, ne Sacrificium fiat, nisi in Altari existente in Ecclesia, vel Oratorio publico, ex Trident. *sess. 22. decr. De Observandis, &c.* Nomine autem Ecclesiæ venit Templum consecratum vel saltem benedictum; de Oratorio publico dicam §. 3. In quavis ergo Ecclesia (modo non sit Polluta, seu Execrata, seu Interdicta) potest quisvis Sacerdos, sive secularis, sive regularis celebrare. Potest tamen Ordinarius prohibere, ne Sacerdos v. g. forensis absque sua
licentiâ

licentia celebret in Ecclesiis suæ diœcesis, sive secularium, sive regularium; quia, quod Missam attinet, procedere potest, ut sedis Apostolicæ Legatus, ex Trident. cit. Non videtur tamen talis Sacerdos peccare graviter si absque ejusmodi licentia ibi celebret per aliquot tantum vices. ac veluti per transitum; uti videtur in praxi positum etiam à timoratis?

Quæres primo, A quo consecrari, vel benedici possit Ecclesia?

Respondeo, Nullas Ecclesias etiam Regularium consecrari posse, nisi ab Episcopo, qui, etsi possit id committere alteri Episcopo, non tamen simplici Sacerdoti; cum id tantum possit Papa; Doctores communiter ex *c. Aqua, de Consecr. Eccl. & Alt.* Possunt tamen Religiosi Societatis Jesu efficere, ut consecrentur, aut benedicantur suæ Ecclesiæ cum cœmeteriis, & ut primus lapis ponatur per quoscunque Episcopos, si diœcesani ultra quatuor menses id facere distulerint, *Compend. v. Ecclesia.* Denique valide consecraretur Ecclesia, etsi illicitè, ab Episcopo hæretico, aut excommunicato vitando; quia, etsi ipse esset extra Ecclesiam, adhuc tamen haberet potestatem Ordinis, cui ex institutione Ecclesiæ adnectitur talis potestas: Laym. & alii contra Rodr. & alios. Econtra vero quisvis Sacerdos ex licentia Episcopi potest benedicere Ecclesiam; & Superiores locales Regularium absque ejusmodi licentia benedicere possunt suas Ecclesias pro usu eorum dumtaxat ex *Privil. Leo X.* pro usu vero publico requiritur facultas Diœcesani; & si is per quatuor menses distulerit, fatis est quisvis alius Episcopus ex modo dictis.

Quæres secundo, Quomodo polluatur, seu violatur Ecclesia?

Respondeo, Per quadruplicem tantum actionem injuriosam ipsi Ecclesiæ: I. Per Homicidium; II. Per Effusionem Sanguinis; III. Per Effusionem Seminis; IV. Per Sepulturam Excommunicati vitandi, aut Infidelis. Addunt alii multi apud Bon., etiam pollui, si consecratur, aut benedicatur ab Episcopo excommunicato vitando, sed id melius negant Suar. Con. & alii, utpote nullo textu clare expressum. Nota insuper, nulla ex dictis quatuor actionibus pollui Ecclesiam, nisi fiat intra ejus pavimentum, & tectum, & nisi etiam sit publica, quia sumus in odiosis sanctitati Ecclesiæ: hinc
non

non polluitur Ecclesia, si actio patretur in ejus Sacrificia, vel supra ejus tectum, vel in campanili, vel ante valvas, vel in Ecclesia subterranea; bene vero, si in ejus sepultura utpote parte ejus interiori; similiter nec polluitur saltem in actu secundo, si actio nondum sit evulgata, ideoque Sacerdos, etsi privatim sciat, potest ibi celebrare: idemque est, si sit dubia, cum possessio stet pro sanctitate Ecclesiæ. Si autem alii publice affirmant, alii negent, standum judicio Episcopi, qui, si tolleret, hoc ipso tollit scrupulum; at si actio primum occulta, deinde certo evulgetur, tunc incipit Ecclesia esse polluta in actu secundo, utut aliqui apud Croix n. 290. limitent, si evulgetur ante tres, vel quatuor menses. Explico nunc quatuor illas actiones.

I. Polluitur Ecclesia per Homicidium, ex *c. Proposuiti, &c. Eccl. de Consecr.* Idque primo, etiam si fiat absque effusione sanguinis, puta veneno, suffocatione, patibulo, &c. Secundo, Etiam si fiat à Judice per Carnificem, vel Martyr in ea occidatur, vel seipsum quis culpabiliter interimat, vel sequatur homicidium ex rixa; quia semper est actio voluntarie injuriosa Ecclesiæ: Doctores communiter. Excipe cum Henr. & aliis contra Dian. & alios, si reus sit perturbator Reipublicæ, nec aliter reprimi possit, nisi occidatur in Ecclesia; tunc enim videtur hæc consentire: similiter nec polluitur Ecclesia, si quis casu, morbo, &c. in ea moriatur, vel si causa lethalis data sit extra Ecclesiam, aut in Sacrificia, &c. licet mors sequatur intra Ecclesiam: secus vero, si econtra.

II. Polluitur per effusionem sanguinis humani, etiam morte non secuta, ex *c. un. de Consecr. in 6.* Debet autem primo esse injuriosa Ecclesiæ, quæ proinde non polluitur, si effusio fiat casu, morbo, aut ab amente, furioso, puero nondum septenni, aut à Chirurgo medente, aut à defendente se cum moderamine, &c. Item neque si vulnus fiat extra, & deinde sanguis effluat intra Ecclesiam; secus econverso juxta jam dicta: quamvis & de hoc dubitet Delb. apud Croix n. 282. Debet secundo esse sanguis copiosus; si enim parum sit sanguinis, non dicitur proprie effusio; imo Con. Graf. & alii docent, neque pollui Ecclesiam, si copia effluat è naso, aut dentibus, quia non tam vi illata, quam sua sponte inde abundanter effluit; quod certum est, si actio non
sufficiat

sufficiat ad mortale, ut limitat Bonac. Debet tertio esse sanguis Hominis viventis; non enim polluitur Ecclesia, si perfosso cadavere effluat sanguis: Doctores communiter contra Sot. & alios; neque si perfossa Hostia Consecrata Sanguis miraculose effluat, quia non ex corpore Hominis mortalis, cum Corpus Christi sit impassibile: Croix n. 284.

III. Polluitur per effusionem seminis humani, five virilis, five muliebris, five intra, five extra vas, etiam si in terram non decidat: Doctores communiter, ex *cit. c. un. de Consecr. in 6.* Debet autem esse evulgata juxta jam dicta, item voluntaria, & copiosa: Hinc non polluitur Ecclesia, si pollutio sequatur in somno, ebrietate, &c. etiam si fuerit voluntaria in causa, ut addunt Henr. & alii: secus vero, si per violentiam ab altero factam; quia est ei voluntaria: Potest. contra Croix: Neque polluitur per emissionem menstruum seminis corrupti, distillationem, &c. Croix n. 288. Neque demum per copulam conjugalem, si fiat ex necessitate, quando scilicet est periculum incontinentiæ in alterutro conjugum, secus, præcisa hac necessitate, ut docent Sanch. Nav. Bon. & alii contra Lop. Vasq.

IV. Polluitur per sepulturam excommunicati vitandi, aut Infidelis, ex *c. Ecclesiam, de Consecr. d. 1.*; non ergo polluitur per sepulturam excommunicati tolerati, ut notorii de facto, aut Hæretici non denunciati nominatim; neque per sepulturam Catechumeni, aut dubie baptizati, quia censentur decessisse cum baptismo flaminis: Sayr. & alii. Neque per sepulturam infantis non baptizati, si sit filius aterutrius saltem parentis fidelis; secus vero, si infidelium: quia hic, non ille, censetur infidelis infidelitate parentum: Palud. Sayr. contra Suar. Fagun. apud Croix n. 387. Si autem in utero matris fidelis ibi sepultæ moriatur fœtus ob incuriam culpabilem, polluitur Ecclesia, sed ratione homicidii, ut not. Bon.

Quæres tertio, An licite fiat Sacrificium in Ecclesia publice polluta, antequam reconcilietur?

Respondeo negative; Est enim grave Sacrilegium, etiam si nulla sit pœna in jure statuta: Doctores communiter: excipe tamen casum necessitatis; puta si die festo populus aliam Ecclesiam non habeat pro Missa audienda.

dienda, vel si ibi sit festum solemne, nec possit adiri Episcopus pro licentia: Tamb. Suar. & alii. Extra hunc casum nec potest celebrari in ejus cœmeterio contiguo; quia polluta Ecclesia illud etiam polluitur; quamvis non econverso: Croix n. 204. Si autem inter celebrandum polluatur publice Ecclesia, debet Sacerdos interrumpere, si nondum cœperit canonem.

Quæres quarto, Quomodo Ecclesia polluta reconcilietur?

Respondeo, Primo, Si erat jam consecrata, solus Episcopus aqua cum sale, & cinere per ipsum benedictis potest eam reconciliare; ita ut nequeat id aliis committere, ut docent communiter contra Vict. Sa, & alios, ex c. *Aqua cit.* Ex privilegio autem Papæ Leonis X. idem possunt Superiores locales Regularium p^{ri} suis Templis, sed per aquam ab Episcopo Diocæsano benedictam, nisi is distet per duas dietas, hoc est 40. miliaria; vel sedes vacet, ut addunt alii. Secundo, Si Ecclesia erat tantum benedicta, reconciliari potest à quovis Sacerdote aqua communiter benedicta; expedit tamen obtinere licentiam ab Episcopo, nisi sit Ecclesia Regularium. An vero Sacrificium bona, vel mala fide peractum sufficiat ad reconciliationem, est dubium. Affirmant Sa, Dian. Tamb. & alii. Sed melius negant, Lug. Croix, & alii, quia praxis est, ut si in casu necessitatis in ea celebretur de licentia Episcopi, adhuc indigeat reconciliatione, & similiter si pollutio accidat intra Canonem Missæ: ergo, &c.

Quæres quinto, Quomodo Ecclesia execretur; & an in ea execrata celebrari possit?

Respondeo, Execrari Ecclesiam consecratam, cum notabiliter destruitur ejus forma, quæ consistit in quatuor parietibus cum crûstâ. Non ergo amittit consecrationem, si tota simul dealbetur; neque si solum tectum corruat, cum consecratio sit in parietibus, ex c. *Ligneis, de Consecr. Eccl.*, etsi cum tecto modica pars parietis etiam corruerit; neque demum, si una pars parietis post aliam successive destruat, etiamsi tota Ecclesia sic successive reedificetur, quia censetur eadem manere. Execratur ergo, si parietes, vel unus paries secundum majorem partem corruat, aut destruat; aut si omnis eorum crûstâ, aut saltem major pars simul auferatur: Do-

ctores

Stores communiter. Addit Dian. p. 8. t. 7. r. 93. ex Concil. Nicæn. execrari etiam Ecclesiam per injuriosam exustionem; sed secundum Gloss. in 2. d. 1. c. 20. intelligitur, si pro majori parte ita comburitur, ut destruat, vel decrustetur; non vero secus. Similiter nec execratur præcise per diurnam desolationem, exercitia hæreticorum, spurcitiem hominum, vel animalium illic stabulantium, &c. Decet tamen, & præaxis habet, ut per Episcopum, vel saltem Sacerdotem cum aliqua cæremonia abluatur: Laym. Bemb. & alii.

Nota, Execrata Ecclesia, non proinde execrari ejus stataria, etiamsi fixa; nec converio; quia eorum consecratio est distincta; nec execratio eadem est, ac pollutio, quia fit injuria toti Ecclesiæ: nota insuper, Ecclesiam tantum benedictam non amittere benedictionem, etiamsi corruant parietes, quia benedictio adhæret solo, consecratio autem parietibus: Bon. & alii ex *Text. cit.* Cæterum in neutra potest licite celebrari absque necessitate juxta dicenda §. 4., quia esset idem, ac celebrare extra Ecclesiam. Nota demum, lapides, ligna, &c. Ecclesiæ dirutæ non posse adhiberi ad opera laicorum, sed vel pro alia Ecclesia, vel comburenda sunt, vel auctoritate Episcopi convertenda in usus profanos non sordidos; & similiter converti potest fundus Ecclesiæ dirutæ, si reædificari non possit, erecta tamen ibi cruce. Quoad Ecclesias Regularium in casu necessitatis mutari possunt de loco ad locum à Provinciali; & prior locus reduci potest ad eorum usus humanos; erecta tamen cruce: materia vero reponenda est in altera Ecclesia, ex *Conces. Leo X. Vv. Voc. orac. ut in Comp. Priv. Soc.* Possunt etiam ligna, & lapides Ecclesiæ dirutæ adhiberi pro eorum dormitorio, vel in eorum etiam coquina comburi: v. Croix n. 296.

Quæres sexto, An celebrari possit in Ecclesia interdicta?

Respondeo: Primo, Si interdictum sit locale speciale denunciatum: non posse absque gravi peccato, & pœna irregularitatis, cum sit violatio censuræ, cujus effectum probabiliter nequit suspendere Episcopus, qui tulit, dispensando scilicet ad tempus, ut ibi celebres; quia solus Papa potest dispensare in jure communi: Cæterum, si metu gravi coactus ibi celebres, non peccas, nec sis irregularis, modo non fit metus tibi incussus in contemptum; quia Ecclesia non obligat ad observantiam

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. L. cen-

cenſuræ cum tanto onere: denique conſeſſum eſt, ut ſi ibi aſſervari ſolebat SS. Sacramentum pro infirmis, poſſit ſemel in hebdomada illud renovari: & ſi urgeat neceſſitas, etiam pluries, ut addunt Suar. & alii. Secundo, Si interdictum ſit locale generale, cum ſcilicet interdicitur Civitas, poteſt celebrari in ejus Eccleſiis, januis tamen clauſis, non pulſatis campanis, & excluſis laicis non privilegiatis.

§. III.

De Oratorio privato.

ORATORIUM privatum ſtriſte acceptum eſt *Locus aliquis intra domum Hominis privati deputatus ad tempus ad Divina Officia*; idque nec conſecratum eſt, nec benedictum, nec habet campanam, nec oſtium patens in via publica; ideoque nec gaudet immunitate; & nutu Fundatoris poteſt ad uſum profanum reduci: Dian. p. 9, t. I. r. I. Dixi, *Hominiſ privati*; Nam Oratorium erectum in palatio Epilcopi, aut in domo Regularium, aut in domo etiam ſecularium, ſed cum ingreſſu etiam ex publica via, perpetuoque deſtinatum cultui Divino, gaudet immunitate, nec comprehenditur ſub decreto tollente Oratoria privata: ſimiliter Oratorium à Miſſionariis privilegiatis certo loco conſtitutum, & Capellæ in carceribus publicis, quamvis immunitate non gaudeant, tamen neque comprehenduntur, &c. Bene tamen Oratoria erecta intra domos Principum, aut in Aulis publicis Civitatis, ubi Senatores conveniunt: Croix n. 264.

Quæres primo, Qua auctoritate erigi poſſit Oratorium privatum?

Reſpondeo ex Trid. ſeſſ. 22. Decr. de Celebr. Miſſ. Non poſſe Epilcopum concedere ſecularibus Oratoria privata, ſed requiri omnino privilegium Sedis Apoſtolicæ: Croix n. 263. Addunt tamen Paſq. Dian. r. 21. & alii, poſſe Epilcopum concedere Oratorium habens oſtium patens extra domum, ut in illo Miſſæ celebrentur absque facultate Sedis Apoſtolicæ, ibique poſſe audiri à ſolis dominis, & clauſis januis. Poteſt idem Epilcopus (non autem Vicarius Capitularis ex Dian.) in propria domo Epilcopali erigere, & mutare ſuum Oratorium; uti etiam in villa Epilcopali, & in pluribus
ſimul